

Nro. 15.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Indúlt Bétsből, Kedden Februariusnak 22 ik napján
1803. ik esztendőben.*

B é t s.

Udvari Tanácsos és első Udvari Orvos Doktor (Leibmedicus) Báró S t ö r k, ki is magának ezen városban, sok hasznos orvaszlásai által, jó írásai által pedig az idegenek előtt is, nagy hirt nevet szerzett, életének 72-ik esztendejében ki múlt a' világból, több mint 500 ezer Forintokra betsültető vagyont hagyván maga után.

Nagy várakozás van Bétsben vagy két napoktól fogva. Most huzzák itt a' számokat abból a' nagy Lotteriából, mellybe, mint annak idejében mi is irtuk, az ezüst és conventziós pénz bé szedődött, hogy a' bécadóknak szép nyereségekre ki játzodtak. A' 25 ezer Forintot nyerő szám már

ki jött, és egy házi szolga (Hausknecht) nyerte el. Az 50 ezeres még benn van.

A' temérdek hó csak lassan-lassan olvad néhány napoktól fogva, melyre nézve meg kezdett jöni a' Leopoldstadti lakosok reménsége, hogy az idén nem borítja el őket a' jégmenéskor a' víz.

Nagy rövidségire van itt a' fárságnak mindenek felett az, hogy egy tyuk-tojásnak még ma is 4 krajtzár az árja, melly Bétsben eddig hallatlan dolog volt.

Nagy Britannia.

Londonból Jan. 28-ikán. Régi rendtartás lévén az itt, hogy az Udvari Poëta minden új esztendőre verseket készítsen, 's azok az esztendő első napján a' Király előtt muzsikaszó mellett énekelteffenek, ez a' czeremonia az idén sem maradt el. Most ezt a' tárgyat foglalta volt versekbe a' Poëta, hogy nints kívánatosabb dolog, mint a' békeesség: hanem, Nagy Britannia tsakugyan minden esetre készen tartja magát.

Fox, közel a' Parlamentom háza mellett fogadott szállást magának, mint mondják azért, hogy ezen esztendőben szorgalmason bé járni szándékozik a' Parlamentom' üléseibe, 's egész oratori tálentomának elővétele által azon leszen, hogy az új hadakozásnak kiütésit meg gátolhassa.

Az Angliai Korona Hertzeg adosságainak lefizethetése végett olyan plánomot készített Minister Addington, melly által a' hitelezők egészen meg fognak nyugtatódni. Az egész adosságnak lefizetését, a' melly valami harmadfél millió forintokra telik, az Országlófszék veszi magára, és a' Hertzeg esztendőnként való jövedelme valami másfél millió forint leszen.

A' Király, Drummond urat a' Konstantinápolyi, Elliot urat a' Nápolyi, és Merry urat az Északi Amerikai, Országlószékekhez rendelte a' maga Követeivé. — A' Török Császár számára, olyan kávézó készületet készített, a' Király a' Worcesteri porcelánfábricaiban a' milyent még senki nem látott. Az a' tábla, mellyen a' kávéhoz tartozó edényeket szokták hordozni, drága kövekkel kirakott tsupa vert arany; a' táblátskákon pedig a' Nelson Egyiptom mellett való győzedelme ábrázoltatik le.

Északi Amérikából ilyen tudósítás érkezett Londonba: — Philadelphia, Dec. 4-ikén. Az a' hír, hogy a' Spanyol udvar Louisiána tartományát, 's gyanítható képpen Floridát is, a' Frantzia Respublikának fogná engedni, 's ezekbe nem soká egy nagy számú Frantzia fegyveres sereg fogna bészállani, nem kitsiny nyughatatlanságot gerjesztett vólt ezen Északi Respublika lakosaiban. Hanem, az Országlószék ki hirdette a' közönséges levelekben, hogy a' nép az igen hatalmas új szomszédra 1. 'zve semmi félelemben ne legyen, mivel már minden előre való készületek megtettek, 's oly eszközök vétettek elő, mellyek által a' lakosok tsendellége bátorságos lábba helyeztetődött.

A' Bombayból érkezett későbbi levelek így adják elő a' Persa Követnek ott történt szerentsétlen halálát: — Az Anglus szolgálatban lévő Indus katonaság egygyik tisztjének, ki éppen vigyázaton állott a' Követ' kapujában, parantsolatja volt, hogy a' Követ emberéit bizonyos kiszabott határnál tovább ne botsássa, minthogy ezek igen szeretvén a' madarak után való lövöldözést,

gyakran olyan vigyázatlanok voltak, hogy a' le's feljárók' élete veszedelemben forgott miattok. — Ezen tisztnek nem akartak engedelmeskedni a' Persák, mellyből tzivódás támadván, a' Követ le ment közzikbe a' lárma tsendesítésére, és agyon lövett.

Gibraltárban nevezetes támadás történt az Anglus katonaság között, mellyet másképpen írják le a' Londoni, és másképpen ismét a' Párisi levelek. Az elsőbbek így adják a' dolgot summásan elő: — A' Király nevét viselő Regementnek 2-dik batalionja béliek, nem voltak egy Adjutánsal meg elégedve, a' kit keménségiért vádoltak. Karátson szombatján hópénzt fogván ki, megszegedtek, és estve kaszármáikba is pálinkát vitettek. Az Adjutáns, hogy minden rendeletlenségnek eleit vehesse, a' kaszáрма ajtait be záratta: mellyért a' katonák ellene még inkább felmérgesedvén, fegyvert ragadtak, 's ki rontottak, fenyegetődvén, hogy ha rá találhatnak, megölik. Gen. Bartlet előltalálván valami 250-net közzülök, intette, hogy legyenek tsendesen. Már vissza is tértek vólt a' kaszáрма felé, midőn az Adjutáns éppen oda érkezzén, újra felhevültek, 's kiáltani kezdették, hogy döfjed! Nagy bajjal tsakugyan kimenekedett kezekből az Adjutáns, és ez a' felzendült csoport, sok szépszó után magát, a' kaszármába való visszaterésre, reá vette. Hanem az alatt egy más csoport, a' melly tébolyodottabb fejű emberekből állott, a' kaszármának más részébe menvén, ott az 54-dik Regementnek eltsábitását próbálta, de szerentsétlenül, mivel ezen Regement, noha Irlandusokból állott, 's azért ezeket amazok békételeneknek lenni gondolták,

golyóbissal fogadta a' zenebonáskodókat, így kiáltván fel: Hűség és fenyték! — Setét lévén, csak néhány támadók kaptak sebet, 's a' tsendeség kevés idővartatva egészzen helyre állott. Hogy másnap reggel példásan meg nem büntettetett a' támadó Regiment, csak annak köszönheti, hogy jó reggel a' parádépiatzon minden fegyver nélkül meg jelenvén, Gen. Burtletthez folyamadt, hogy a' K e n t i Királyi Hertzegetől, ki mostanában Gibraltári Komendáns nyerjen botsánatot, ajánlván a' Regiment magát, hogy ennekutánna példás fenytéktártással fogja magát megkülömböztetni. Melyre a' Királyi Hertzeg, a' fegyverhordozást ismét megengedte a' Regimentnek: a' többi Regementeket pedig jó magokviseletekért és ki mutatott hűségekért meg ditsérte.

Más nap ismét lármázni kezdettenek valami más Regiment béli részegek, és ekkor ez a' Regiment kérte ki magának azt a' kegyelmet, hogy az érdemelt gyalazatnak lemosása végett, a' lármázók le tsendesítése rá bizattaffék, mellynek alkalmatosságával vagy 3 ember meg ölettetett.

Ezen elő hozott tudósításból nyilván ki jön, hogy a' Frantzia levelekben ugyan ezen Gibraltári támadásról előadott környülállások nem lehetnek igazak, t. i. a' mellyek szerént a' fel-zendült katonák, f z a b a d t s á g ! kiáltozással a' Kormányozónak E d u a r d K. Hertzegnek lakóháza eleibe nyomulván, azt kiáltozták vólna, hogy ők a' Hertzegnek Gibraltárból való eltávazását kívánnák; és hogy minekutánna Gen. Bartlett közzikbe lement, 's azt tudakozta vólna, hogy: mit akarnak? nékie is azt felelték vólna, hogy ő, maga légyen Kormányozó, 's a' Hertzeg utazzék haza; melyre

a' Generális azt felelte volna, hogy: tsa: mennye-
nek most haza a' kaszármába, hónap fog felelni.
— Akár hogy lett legyen a' dolog, elég az, hogy
a' tsendesség szereztsésen helyre állott, és a' la-
kosok egy igen nagyon magasztaló és köszönő irást
intéztek a' Hertzeghez, hogy a' zuzavaros lár-
mának] oly böltsen és hathatosan gátat vetett.

Francia Republika.

Clairon nevezetű híres komédiás afzfon-
személyt temették el Párisban mostanság a' Sz. Ta-
más templomában: kiről azt jegyzik meg, hogy
ámbar már életének nem leg gyengébb virágában
lett legyen is, minthogy 81-ik esztendejét töldö-
gelte, tsakugyan oly tüzzel deklamálta még a'
napokban is a' leg bajosabb komédiai beszédeket
a' theátrumon, hogy egész bámulást gerjesztett az
ahozértő halgatókban.

A' Párisi Politziai Minister olyan rendeletet
adott ki ezen fárságra, hogy azok a' kik az utzá-
kon álortzával vagy esméretlen ruhába öltözköd-
ve, jelennek meg, naplemente után semmi féle-
fegyvert, pátzát vagy botot ne mérészeljenek hor-
dozni, és olyan maszkarában, melly a' közönsé-
ges rendet és tsendefféget megzavarhatná, senki
magát mutatni ne mérészelje.

Az Oberster Sebastiani, Egyiptom ik öve-
tségéről kiadott tudósításának foly-
tatása:

„Tovább is mind ezen hangon folytatta Dje-
zar Bascha a' bészédet. Azt mondják, úgy mond,
hogy Djezar fene kegyetlen (barbarus) volna; pe-
dig ő tsak igazságos és kemény ember. Kérjed
nevemben az Első Konzult, hogy kereskedésre ügye-

lő Bízatosoknak ne küldjön hozzám valami egy szemű vagy sánta semmire kellő embereket, mivel így majd azt fogná mondani a' világ, hogy Djezar szúratta ki a' szemeket vagy törette el a' lábo-
kat. Szeretném e' mellett, hogy azok a' Bízatosok, kiket ide fogtok küldeni, Seïde vároffában telepednének meg; azért, minthogy annak kikötőhelyében leg inkább virágzik a' kereskedés, itt pedig, t. i. Acre vároffában, külömben sinsen semmi szükségem rájuk: itt én magam fogok lenni a' Frantziák' Biztossa, és a' te házasitársaidhoz tökéletes jósággal fogok viseltetni. En erőssen be-
tsülöm a' Frantziákat. Bonaparte kis testü, de leg nagyobb az emberek közt: tudom, hogy Nagy Cairóban is erőssen bánniak onnan való el-
távozását, és szeretnék még egyszer látni.

„Hát azt tudod e' — így szoll Djezar egyenesen hozzám — hogy miért látlak tégedet magamnál ilyen jó szívvel? Tsak azért, hogy nem Firmánna l (nem Török Császári parantsolattal) jöttél; mert én tellyességgel nem függök a' Díván rendeléseitől, és nagyon megvetem az ő egy szemű Vezírjét. Azt mondják, hogy Djezar egy Boznyák, egy semmire való, egy kegyetlen ember vólna: azonközben, nékem senkire sinsen semmi szükségem, és mások keresnek meg éngem'. Sze-
gény szüléktől vettem származásomat; az apám tsak a' bátorságát testálta nékem; tsupán szorgalmatos munkám által emeltem így fel magamat: de, ez nem szolgál nékem ösztönül a' kevélység-
re; mert mindennek vége leszen, 's meg eshetik, hogy ma vagy hólnap Djezar maga is oda leszen, nem azért, mintha, mint ellenségei mondják (ezen

szokra kapta a' kardját, és mint akár melly bajvivó Mammeluk, olyan gyakorlottsággal forgatta azt, és vagdalt széljel maga körül) idős vólna, hanem tsak azért, minthogy azt az Isten úgy rendelte vólna. A' hatalmas Frantzia Király oda lett; Nabuchodonozort, az ideje béli legnagyobb Királyt, egy féreg ölte meg, &c. —

„Tovább is nyujtotta Djezarezen példabeszédes előadáft. Azt hozhattam ki, minden e'-féle, rész szerént együgyüséget rész szerént böltsefféget jádznani látzó beszédeiből, hogy a' Frantzia Első Konzúllal tsakugyan szeretne egygyetértésben lenni, félvén a' haragjától. Azt az okot, mellyre nézve a' Bonaparte vezérlése alatt volt Frantzia seregnek, Acre várossánál ellene állott, ilyen példabeszédben adta elő: — „Egy Szeretsen rabszolga, úgymond Djezar, egy alkalmatossággal, hofzfas útazása és koplalása után, egy kiseded mezőre jut, a' melly tükornáddal volt bé növe. Meg áll; újjuláft kap a' kedves nedveffég szopogatása után; 's eltökéli magában, hogy azontúl ott lakjon. Tsak hamar azután oda érkeznek egymás nyomában két útazók. *S a l a m e l e c!* az az, jó szerentsétkoma! így szoll az első útazó a' Szeretsennek. Vigyen az ördög! így felel ez. Hallván ezt a' második útazó, kér di, hogy miért fogadta volna ily átkozódva az első jó kívánságát. Jó okom volt nékem erre, felel a' Szeretsen; ha barátságoson fogadtam volna a' közzönetit ezen embernek, majd beszédbe elegyedett volna véllem, nállam megtelepedett vólna, tápláló eledelemet megkostólta volna, 's azt jónak találván, majd azon törekedett volna, hogy azt egészzen magáéva tegye.

„Azután a' Keresztényeket, név szerént pedig a' Názárethi és Jérusálemi klastromokat ajánlottam a' Djezar páttfogása alá: mellyre azt felelte, hogy minden tekintettel fog erántok lenni. — Ottan-ottan meg újította ezen szavait: H i g y a z é n s z a v i m n a k , m e r t a z o k t ö b b e t é r n e k , m i n t a z i r o t t k ö t é s e k . Egygyütt való beszélgetéseinket kedves muzsikaszó szaggatta felbelykor-olykor. — A' háza Djezárnak egy elég szépen épült palota: hanem felette tekervényes helyeken jut bé az ember hozzá. A' tömletz a' gráditza alatt van, mellynek nyitva szoktak minden déltől fogva estvig, állani az ajtai. Mellette el mentemben láttam a' sok szerentsétleneket. Az udvaron 12 batalionágyukállanak egész készülettel kiszegve. — A' Djezar fő Miniserjivel ki jötemben találkoztám. Életemben nem láttam ilyen , egész felborzasztó formáju, embert. Az úra, egygyik szemit kiszúratta, és füleit orrát levágatta. Több mint száz ilyen megtsufoltatott személyeket láttam ezen várasban. Ez a' tsuda ember Djezar, annyira bé nyomta minden hozzátartozókba az iszonyú természetet, hogy a' tselédjei sőt a' váras lakosai között is, megöldöklésre minden szempillantatban készen álló emberek seregében gondolhatná állani az idegen.

„A' Vár' minden erőffégeinek meg szemlélések-re nem nyerhettem engedelmet, melyre nézve mind ezek felől, mind pedig Syriának valóságos állapota felől, tsak az úgy nevezett Hét - Szigetek Republikájának itt lévő Biztossától értekezödtem. A' Szent-föld' Prokurátora nagy háládással vette, hogy az Első Konzúl oly jó indulattal gondoskodik az ott lévő Barátok eránt.

„Djezar Bascha már egész Palestínát meghódította, Jaffán kívül: de ezt is megszállva tartatja 5 hónapoktól fogva 9000 emberekkel, a' kik oda a' Császár vezérit Aboumarak-Baschát bé szoritották. A' Druzusok' Emirje ellen is háborut folytat Djezar, azért, hogy egy esztendei adót le nem fizettek. Tripoliban tsendesség uralkodik. Aleppóból el üzték a' Baschát. Damas, már egész tökéletességre vitte a' Porta ellen való rebelliót, a' honnét a' Bascha hasonló képpen elüzettetvén, az Aga is ki adatott az Abdalla katonáinak, és feje elüttetett. Abdalla, a' kire már most Damas szállott, hűséges barátja Djezarnak.

„Egy szóval kevés hijján egész Syria, Djezar alá botsátotta magát: 's az Ottomannusok itt is olyan gyűlölségesek, mint Egyiptomban. A' Djezar serege által Jaffába bé zaratott Török vezér Aboumarak-Bascha, egy minden tekintetét elvesztett, 's kegyetlenségére nézve Djezarhoz hasonlító, ha ötöt feljül nem haladó, ember. A' Keresztények még inkább félnek attól, mint ettől. A' Jaffai Barátok Jerusalembé kerestek magoknak menekhelyet.

„A cre várossából Nov. 29-dik napján Zante szigete felé visszaindulván, oda Dec. 4-dikén ki kötöttem. A' partra még az nap kiszállottam, hanem tisztuló (contumac) házba tétetődtem; de későbbre tsakugyan kinyertem, hogy az egésségre ügyelő trázsák a' Kormányozóhoz és a' Frantzia Bíztohoz kísérték. Vettem eszembe, hogy a' sziget lakossai között részre való hajlások uralkodnak, 's hogy itt a' tsendesség könnyen felbo-

molhat. Erre nézve a' városnak némely főbb lakóffait és előjáróit a' Kormányozóhoz Calichiopolóhoz gyűjtetvén, meg mondtam nékik, hogy az Első Konzúl mely igen kívánná az ő tsendeségeknék állandóságát, melyre nézve javasólná nékik, hogy meg nyugodott elmével várnák el azt a' Konstitutiót, mellyet számokra azon Hatalmaságok, a' kik az ő függetlenségek és uralkodói fennállások állandóságáért kezességet vállaltak, nállok lábra állítani szándékoznak. Ezen szokra, az éljen Frantzia Ország! éljen az Első Konzúl! megtsendülvén, hasonló örvendező kiáltásokkal késértek több mint 4 ezer lakosok vissza a' hajóhoz. A' sziget Kormányozója és az Orosz Komendáns, mint harmad nappal azután értésemre esett, 2 személyeket még az nap elfogattattak az örvendetes lármának okozásaért, hanem panaszomtól tartván a' Komendáns, őket még azon éjjel elbotsáttatta. Szemére is vetettem a' Kormányozónak az ő törvéntelenségét, a' ki megbánást mutatván, megígérte, hogy azokat, a' kik így fognak kiáltani, éljen az Első Konzúl! ennekutánna a' jó hazafiák közzé fogja számlálni. Innét azonnal el eveztem Messina felé: Nem hamisságot szollok, ha azt erőffítem, hogy a' Jóniai szigetek azonnal velünk fognak tartani, mihelyest akarjuk. —

„Az Ánglus fereg állapota Egyiptomban, ennyiből áll: — „Mind egygyütt 4430 emberekre számlatatik; a' vezére Gen. Stuart; Alexandriát és külső erőffégeit egyedül e' bírja. Azok a' kitsiny Török csoportok, mellyek ezen erőffégek közzül némelyekben őrizeten voltak,

azokból kiüzettettek. Fát, lisztet, huft, és minden egyéb eleséget, a' Cairói Bascha szolgálatat oda az Anglusoknak egy fillér fizetés nélkül: melyre nézve kívánnak is három annyit, mintkülömben elköltenének. A' Bascha és Gen. Stuart, nem jó barátok egygyütt.

„A' mingyár említett 4480 emberekből álló Anglus sereget, ilyen nemzetbéli Regementek formálják:

A' Dillon Regementje,	450 ember	(Emigránsok)
Britannus Vadászok	550 ember	(Emigránsok)
Role Regementje,	600 ember	(Helvétusok)
Vatteville Regementje	680 ember	(Helvétusok)
A' 10-ik gyalog Regem.	600 ember	(Anglusok)
A' 61-ik gyalog Regem.	650 ember	(Anglusok)
A' 88-ik gyalog Regem.	400 ember	(Anglusok)
A' 26-ik Dragonyos Reg.	350 ember	(Anglusok)
Agyúzó sereg	—	150 ember (Anglusok)

Summa 4430 ember.

„A' Török hadierő, Egyiptomban, ez: A' Cairói Bascha neve, M u h a m m e d, a' ki, nem tudják mért, Egyiptomi Vice-Királynak kezdette magát tituláltatni. Személyesen nem komandíroz. Arnauták 16 ezeren vannak Egyiptomban. Alexandriában benn, van ugyan egy Bascha 600 Törökökkel: hanem ezek úgy mondván tsak hadifogjok ott. Igen gyenge, roszszúl gyakorlott, rosz fenytéket tartó, 's a' hivalkodásokban elgyengült nép, az Egyiptomban lévő Török sereg. A' tisztjei sem jobbak az alattokvalóknál. Tsak azt várják, hogy meg gazdagodjanak, 's azzal oda

hagyják a' katonáskodást. Ma el vehetné 6 ezer Frantzia, Egyiptomot.

„A' Beyk serege mostanában 3000 úgy nevezett Mameloukokból, 's az A b a b d e törsoke béli 3500, és a' Binialy törsoke béli ugyan ennyi Arabsokból áll. A' föld népe ezekkel tartinkább, mint a' Törökökkel. Egész Felső Egyiptomot meghodoltatták. Az ágyuzó seregek 80 szökött Frantziákból áll. — (Végezetre egyéb apróságok között arról is emlékezik Oberster Sebastiani, hogy a' Bonaparte seregének eljövételétől fogva kik házasodtak meg Egyiptomban. Irja, hogy Muhamed-Bey-Elfya az Ababde törsoke Cheikjének leányát, és Maarzouk-Bey az Ibrahim fia, Binialy törsoke Cheikjének leányát vették légyen el, 's a. t.)

„Az Anglusok, így rekeszti bé szavait Sebastiani, közbenjáróságot ajánlottak a' Djezar (Ghezár) és a' Druzusok Emirje között való nehézségeknek el igazítására: hanem az utolsó nem fogadta el az ő közbenjárásokat. Syria igen kevés függésben van már most a' Portától.

„Horacius Sebastiani.

Párisból Febr. 7-ik napján. Azon fő személyek között, kiket tegnap, az itt lévő idegen Ministerek az Első Konzúl eleibe audentziára vezettek, a' Cs. Kir. követ Gr. Cobentzel eö Exc. ja is mutatott bé néhányakat, u. m. Leiningen-Guntersblum, és Grasalkovitsch Hertzegeket, Gróf Solmsot, Báró Wangent, Doktor Frankot, 's Cs. K. Indzsinnör Oberflieutenant Lanfrayt. — Az Anglus követ ezen a' kalmatossággal is 15 fő Anglus urakat mutatott bé. Azt lehet mondani, hogy közönsé-

gesen mindenkor ő jelenik meg ezen fényes audentziákon leg több és leg nevezetesebb fő emberekkel. Most Lord Yarborough, Lord Morpesh a' Carlisle fia, Lord Lauderdale a' Parlamentomnak egy nevezetes tagja, 's néhány Generálisok és Stáb tisztek voltak kísérői.

A' szegény Gen. Lafayette, e' h. 4-dik napján éppen a' Hadi Ministertől jövén ki, a' jegen esett, és a' lába szára ketté tört.

Ex-Director Briot, a' ki a' revoluzciónak utolsóbb szakaszában igen heves Respublikánusnak lenni bizonyította magát, mostanában Elba szigetén Országglózzék Bíztozzává rendeltetett. — Az idők csak Hamarjában nagyot változtak.

Strasburgból Febr. 8-ikén. A' Párisban lévő Helvetus Konzultának egy 10 személyekből álló Kommissiója Jan. 19-dikén az Első Konzul eleibe audentziára botsáttatván, 7 egész oráki, délutáni 1-től fogva estveli 8 tzig, vólt ott. Helvétziának jövendőbbeli Konstituziójából, hivatal szerint még eddig leg kissebb is ki nem hirdette.

A' General Lannes Portugalliába való visszaterése, azért esett, hogy az az Első Konzul a' Lisbonai udvarnak semmi féle ellenző előadásai által is rá nem vétetődhetett, hogy ezen határozása mellől elálljon.

* * *

Tudományos Tudósítás.

Somogy Vármegyéből. Januar. 10-dikén. Ugy láttzik, hogy Európának azon részében is, a' mellyekben az Oskolátra, és az azokban való jó tanításmódra ez előtt kevesebb figyel-

metesség vólt, a' leg nagyobb szorgalmatosság for-
 ditódik azoknak javításokra. Ennek bizonyfága-
 it olvassuk az Orosz Birodalomról, s' a' Frantzia
 Köztársaságról való mindennapi tudósításokbn, a'
 mellyeknek Igazgatói sem munkájokat, sem köl-
 tségeket ezen a' haza 's az emberiség javára tze-
 lozó nagy fontosságú dologtól nem sajnálják. De
 hogy melzse ne mennyünk, nem ezt bizonyítják-
 e' a' Magyar hazának mind azon háládatos fiai,
 a' kik ebben a' Tudományoknak 's Oskoláknak
 virágzását fáradhatatlan törekedésekkel előmozdi-
 tani iparkodnak. Illy tzeleből ajándékozta meg ké-
 tségkivül Méltóságos Gróf S z e t s é n y i F e r e n t z
 Ur Ö Excelienciája a' mi kegyelmes Fő Ispányunk
 az Országot egy Magyar Könyvtárral, hogy az ál-
 tal a' Nemzeti Könyvtár fel állítására útat nyitna.
 Illy tzeleből állított Méltóságos Gróf F e s t e t i t s
 G y ö r g y Ur Ö Nagsága Keszthelyen a' Georgi-
 con név alatt olly Oskolát, a' melly rövid időn
 az Ország leg nevezetesebb Oskolaival fog vete-
 kedni; a' mellynek tsek az is elegendő bizonsá-
 ga, hogy abban a' Tanítóknak Izáma esztendön-
 ként újj újj tagokkal neveltetik — a' mint olvas-
 suk, hogy ezen esztendőbeli újj Cursusban a' bar-
 mok Orvoslása' Tudományának tanítása is elkez-
 dődött, egy a' tanításra igen alkalmas Magyar
 Tudós Doktor Úr által. Ezen halhatatlan emlé-
 kezetű Nagy Méltóság, hozzá hasonlithatatlan ke-
 gyességenek kell tulajdonítani a' Csurgói Oskolának
 Somogy Vármegyében való felállittatását is, a'
 mellyben annak fáradhatatlan szorgalmatosságú két
 Professorai, úgy mint T. T. Császári Pál és Már-
 ton Gábor Urak által olly szeréntsés előmenetellel

neveltetik az ifjúság, hogy ezen Oskola már mindenek tökéletes megelégedéseket megnyerte. Amellyben a' tanítás és nevelés mód úgy van elintézve, hogy a' nyelveken kívül leginkább azon tudományok taníttatnak, a' mellyeknek az életnek akármelley nemében is hasznokat lehet venni. Magam is jelen voltam a' múlt examenben, és ha szinte későtske értem is oda, de a' Syntaxistáknak a' Magyar, Deák, Német Nyelvekben, Természet Historiában 's Tudományban, Magyar Orátzio írásban, Geometriában, Számvetésben, Magyar Ország Historiájában, Calligraphiában, Rajzolásban s. a. t. olly jeles előmeneteleket szemléltem, hogy az elragadtatásig kelle azoknak a' nem kiofzott, hanem szabad gondolkobzással való feleletbéli készségeket 's serénységeket bámu!nom, a' kik mint megannyi vitéz 's a' viadalra kész katonák jó Generálisok vezérlése alatt úgy állottak a' Halgató Urakkal a' templom közepin szem közt, hogy győzedelmi koszorút nyerjenek. — Mennyivel jelesebb előmenetelt mutathattak hát a' nagyobb Tanulók, nem csak ezekből, hanem még a' Litteraria Historiából 's a' Cicerói tiszta ékefeszóllásnak bámulásából is, a' mint e' béli Specimeneket csak írásban láthattam. Éltesse az Isten ezen Nagy Méltóságú Kegyelmes Grófot! adjon az Isteni ezen Oskolának szerentsés virágzást; fáradhatatlan szorgalmatosságú bölts Tanítóinak erőt, egésséget, kedvet, az el kezdett munkának tökéleteslégre való vitélére. —